

А К Т
лісопатологічного обстеження насаджень
ДП «Словечанський лісгосп АПК»,
що потребують суцільної санітарної рубки

28 березня 2025 року

с. Словечне
Коростенський район
Житомирська область

На звернення ДП «Словечанський лісгосп АПК», лист № 520 від 20.03.2025 року, відповідно п. 30 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами), та наказу від 20.03.2025 № 71 в/ч «Про створення комісії з визначення доцільності призначення дерев до суцільної та вибіркової санітарної рубки, які не запроектовані чинними матеріалами лісовпорядкування (2014)», комісією в складі, головного спеціаліста відділу лісового господарства Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Богдана ВАСЬКОВА, представника Овруцької міської ради Володимира БАШИНСЬКОГО, голови Словечанської сільської ради Володимира ТРИКИШІ, голови Гладковицької сільської ради Миколи БУХОВЦЯ, провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, інженера-лісопатолога І категорії ДСЛП «Київлісозахист» Юрія ТИМЧЕНКА, начальника відділу лісового господарства Житомирського обласного комунального агролісогосподарського підприємства «Житомироблагроліс» Сергія ГРИЦЕНКА, головного лісничого ДП «Словечанський лісгосп АПК» Михайла ЛІНКЕВИЧА, лісничих Бігунського лісництва Михайла АНДРОСОВИЧА, Словечанського лісництва Сергія ОЛЕХНОВИЧА, Овруцького лісництва Олександра ОЛЕХНОВИЧА, Рокитнянського лісництва Андрія ВИШНЕВСЬКОГО та помічника лісничого Гладковицького лісництва Сергія КУНИЧИКА в період з 24 по 28 березня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Словечанський лісгосп АПК», що потребують суцільної санітарної рубки (далі - ССР) в 2025 році.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2014 року.

Бігунське лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Кв. 58, вид. 15, площа 8,1 га., склад 10Сз+Бп, вік 67 років, повнота 0,72, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), у центральній частині виділу на площі 0,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосноюю златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водянюкою, трутовиками.

Кв. 59, вид. 42, площа 2,9 га., склад 6Сз(62)2Сз(102)2Бп, вік 62 роки, повнота 0,50, бонітет 2, ТЛУ- А₃С. На ділянці (2), у центральній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є

пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Кв. 65, вид. 36, площа 1,4 га., склад 10Сз, вік 67 років, повнота 0,52, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (2), у південній частині виділу на площі 0,6 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Кв. 67, вид. 3, площа 2,7 га., склад 6Сз(37)1Бп3Сз(62), вік 37 років, повнота 0,73, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (2), у північній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Кв. 80, вид. 46, площа 8,6 га., склад 9Сз1Бп, вік 82 роки, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (2), у центральній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Кв. 88, вид. 4, площа 1,4 га., склад 5Сз3Бп1Ос1Влч, вік 82 роки, повнота 0,52, бонітет 2, ТЛУ- В₄ДС. На ділянці (1), у північно-західній частині виділу на площі 0,5 га, спостерігається масове всихання дерев сосни, берези, осики та вільхи. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Словечанське лісництво

Категорія захисності – експлуатаційні ліси

Кв. 23, вид. 17, площа 21,0 га., склад 9Сз1Бп, вік 75 роки, повнота 0,65, бонітет 3, ТЛУ- А₁С. На ділянці (5), у західній частині виділу на площі 0,4 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, великим та малим сосновими лубоїдами.

Кв. 44, вид. 7, площа 5,0 га., склад 9Сз1Бп, вік 67 років, повнота 0,75, бонітет 2, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), у центральній частині виділу на площі 0,7 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Кв. 48, вид. 12, площа 4,9 га., склад 6Сз(62)2Сз(82)2Бп, вік 62 роки, повнота 0,74, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у південно-західній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Кв. 97, вид. 5, площа 2,2 га., склад 10Сз+Бп, вік 52 роки, повнота 0,80, бонітет 2, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (2), у північній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році (акт про лісову пожежу №1 від 16.04.2020 р.).

Кв. 104, вид. 5, площа 3,3 га., склад 10Сз, вік 54 роки, повнота 0,86, бонітет 2, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у східній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається

масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, великим та малим сосновими лубоїдами.

Овруцьке лісництво
Категорія захисності – захисні ліси
ліси уздовж смуг відведення залізниць

Кв. 19, вид. 44, площа 1,0 га., склад 6Сз(52)2Сз(92)2Бп, вік 52 роки, повнота 0,71, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), майже на всій площі виділу площею 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказана ділянка Овруцького лісництва, пошкоджена пожежею, відповідним чином відображена в акті про лісову пожежу №1 від 16.04.2020 р.

Кв. 46, вид. 30, площа 15,0 га., склад 10Сзк+Бп, вік 67 років, повнота 0,66, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у південній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження кореневою губкою, синьою сосною златкою, великим та малим сосновими лубоїдами.

Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Кв. 55, вид. 9, площа 22,0 га., склад 8Бп1Влч1Сз, вік 72 роки, повнота 0,67, бонітет 2, ТЛУ- В₄ДС. На ділянці (1), у південній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни, берези та вільхи. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водяною, трутовиками.

Кв. 123, вид. 16, площа 14,0 га., склад 7Сз(57)1Бп2Сз(82), вік 57 років, повнота 0,81, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (6), у центральній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказана ділянка Овруцького лісництва, пошкоджена пожежею, відповідним чином відображена в акті про лісову пожежу №2 від 16.04.2020 р.

Гладковицьке лісництво
Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Кв. 16, вид. 71, площа 8,5 га., склад 10Сз, вік 72 роки, повнота 0,54, бонітет 3, ТЛУ- А₁С. На ділянці (4), у південно-західній частині виділу на площі 0,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 29, вид. 22, площа 17,3 га., склад 7Сз(52)1Бп2Сз(67)+Влч, вік 52 роки, повнота 0,81, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (4), у західній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 35, вид. 35, площа 0,8 га., склад 10Сз, вік 62 роки, повнота 0,68, бонітет 1, ТЛУ- А₂С. На ділянці (2), у північній частині виділу на площі 0,4 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 37, вид. 1, площа 2,8 га., склад 10Сз, вік 67 років, повнота 0,56, бонітет 2, ТЛУ- А₂С. На ділянці (1), у південно-східній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 38, вид. 4, площа 1,4 га., склад 8Сз(54)1Бп1Сз(77), вік 54 роки, повнота 0,77, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (2), у північній частині виділу на площі 0,5 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 39, вид. 2, площа 3,4 га., склад 8Сз2Бп, вік 72 роки, повнота 0,67, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у східній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 40, вид. 24, площа 0,5 га., склад 9Сз1Бп, вік 57 років, повнота 0,85, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На всій площі виділу (0,5 га), спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 64, вид. 21, площа 4,4 га., склад 5Сз5Бп, вік 69 років, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у центральній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 65, вид. 3, площа 1,0 га., склад 7Бп3Сз, вік 52 років, повнота 0,76, бонітет 2, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), майже на всій площі виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 115, вид. 37, площа 4,0 га., склад 10Сз+Бп+Ос, вік 64 роки, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), в північно-східній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказані ділянки Гладковицького лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу №1 від 16.04.2020 р.

Рокитнянське лісництво
Категорія захисності – захисні ліси
ліси уздовж смуг відведення залізниць

Кв. 42, вид. 23, площа 9,0 га., склад 9Сз1Бп, вік 62 роки, повнота 0,65, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (5), у центральній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році (акт про лісову пожежу №3 від 30.04.2020 р.).

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності. Причиною погіршення санітарного стану окремих лісових насаджень Словечанського, Овруцького, Гладковицького та Рокитнянського лісництв є пошкодження пожежами в першій половині 2020 році сильного та дуже сильного ступеня. Характер всихання дерев (відмираючих та сухостійних) – суцільний. Висота нагарів на стовбурах дерев до зони тонкої кори, а обвуглення

зони кореневої шийки (з відмиранням камбію) - більше 3/4 периметра. На деревах сосни хвоя відсутня. Дерева сосни відпрацьовані такими стовбуровими шкідниками як: синя соснова златка, сірий довговусий вусач, шести зубий короїд тощо. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Дерева інших лісотвірних порід (Бп, Ос, Влч, Дз) відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників та вражені трутовиком. На листяних деревах гілки другого і третього порядків відсутні, опадання кори. На деревах листяних порід в межах обвуглення стовбурів наявні плодові тіла грибів сапрофітів.

Дерева сосни та берези мають зовнішню або внутрішню стовбурову гниль, відбувається вітровал через згнивання комлевої частини, частина дерев стала неліквідом. В подальшому в насадженнях пошкоджених лісовими пожежами є висока імовірність відпаду та створення захаращеності.

Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Окремі обстежені лісові насадження пошкоджені стовбуровими шкідниками – синя соснова златка та великий і малий соснові лубоїди, короїд-стенограф: внаслідок зменшення стійкості хвойних лісів до шкідників та хвороб відбулося всихання хвойних насаджень, основною причиною якого є розповсюдження та розмноження стовбурових шкідників, які в свою чергу, є носіями збудників офіостомових грибів. Осередки стовбурових шкідників сильного ступеню. Переважна кількість дерев відноситься до V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (хвоя руда або відсутня, часткове або повне опадання кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, гілки другого і третього порядків відсутні. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони світло-зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в минулому році в кількості від 3 шт. до 5 шт. на 1 квадратний метр. Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Крім того в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої та вільхи від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, всихання дерев осики та дуба від трутовика несправжнього, дерев дуба внаслідок пошкодження дубовою бронзовою златкою, яка є переносчиком збудника хвороби дуба звичайного трахеомікоз дуба. Дерева явно відносяться до дерев V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (масові водяні пагони, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори, наявність плодових тіл).

В сосновому лісовому насадженні Овруцького лісництва квартал 46 виділ 30 підвиділ 1 площею 0,9 га відбулося масове всихання дерев сосни внаслідок враження та прогресування хворобою коренева губка, всихання характеризується сильним ступенем та сильною інтенсивністю прояву хвороби та всиханням куртинного характеру. Повнота насадження нерівномірна – наявні вікна малих та середніх розмірів. Крони дерев ажурні (III (дуже ослаблені) та особливо IV (вімираючі) категорій стану), приріст знижений, відпад глищі більше норми. Дерева

IV категорії стану (відмираючі) характеризуються окрім ажурності сильного ступеня зміною забарвлення глиці до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони). Також характеризуються поширенням стовбурових шкідників комплексу родин лубоїдів. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони світло-зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в минулому році в кількості від 3 шт. до 5 шт. на 1 квадратний метр.

Відвід дерев в зазначену рубку проведено згідно п.п. 6, 15, 17, 27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони ДП «Словечанський лісгосп АПК».

ВИСНОВОК

На час обстеження вказані негативні чинники призвели до утворення значної кількості відмираючих дерев, свіжого сухостою та сухостою минулих років. Життєздатні дерева I-III категорії стану (без ознак ослаблення, ослаблені та дуже ослаблені), а в осередку кореневої губки дерева I-II категорії стану (без ознак ослаблення та ослаблені) на даних ділянках становлять повноту нижчу критичного показника п.27 діючих Санітарних правил в лісах України.

На ділянки у кв. 55 вид. 9.1 площею 0,9 га Овруцького лісництва та у кв. 65 вид. 3.1 площею 0,9 га Гладковицького лісництва необхідно скласти акти про виявлені розбіжності у матеріалах лісовпорядкування на предмет зміни головної породи.

Комісія визначила загиблі та розладнані ділянки, які доцільно призначити у ССР згідно діючих Санітарних правил в лісах України на таких площах:

Бігунське лісництво

кв.58, вид. 15, ділянка (1) – 0,8 га;
кв.59, вид. 42, ділянка (2) – 0,9 га;
кв.65, вид. 36, ділянка (2) – 0,6 га;
кв.67, вид. 3, ділянка (2) – 0,9 га;
кв.80, вид. 46, ділянка (2) – 0,9 га;
кв.88, вид. 4, ділянка (1) – 0,5 га;
Разом по лісництву: 4,6 га.

Словечанське лісництво

кв.23, вид. 17, ділянка (5) – 0,4 га;
кв.44, вид. 7, ділянка (1) – 0,7 га;
кв.48, вид. 12, ділянка (1) – 0,9 га;
кв.97, вид. 5, ділянка (2) – 0,9 га;
кв.104, вид. 5, ділянка (1) – 0,9 га;
Разом по лісництву: 3,8 га.

Овруцьке лісництво

кв.19, вид. 44, ділянка (1) – 0,9 га;

кв.46, вид. 30, ділянка (1) – 0,9 га;
кв.55, вид. 9, ділянка (1) – 0,9 га;
кв.123, вид. 16, ділянка (6) – 0,9 га;
Разом по лісництву: 3,6 га.

Гладковицьке лісництво

кв.16, вид.71, ділянка (4) – 0,8 га;
кв.29, вид.22, ділянка (4) – 0,9 га;
кв.35, вид.35, ділянка (2) – 0,4 га;
кв.37, вид.1, ділянка (1) – 0,9 га;
кв.38, вид.4, ділянка (2) – 0,5 га;
кв.39, вид.2, ділянка (1) – 0,9 га;
кв.40, вид.24, ділянка (-) – 0,5 га;
кв.64, вид.21, ділянка (1) – 0,9 га;
кв.65, вид.3, ділянка (1) – 0,9 га;
кв.115, вид.37, ділянка (1) – 0,9 га;
Разом по лісництву: 7,6 га.

Рокитнянське лісництво

кв.42, вид.23, ділянка (5) – 0,9 га;
Разом по лісництву: 0,9 га.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **20,5 га.**

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Підставою здійснення рубок є належність дерев до сухостійних, відмираючих або дуже ослаблених внаслідок пошкодження пожежами, шкідниками, хворобами лісу, внаслідок аварій та стихійного лиха.

ССР провести в 2025 році з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ССР – II квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства встановити посилений лісопатологічний моніторинг за санітарним станом суміжних насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

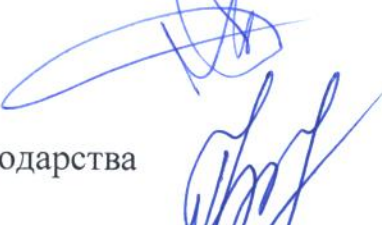
На зрубках, що утворяться після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур на площі **18,2** га навесні або восени 2025 року та шляхом природного відновлення лісу на площі **2,3** га.

Посадку лісових культур здійснити згідно діючих схем змішування, способів обробітку ґрунту та інших технологічних особливостей у відповідності до лісорослиних умов.

Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників і хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні також не виявлено.

Підписи членів комісії:

Головний спеціаліст відділу лісового господарства Центрального міжрегіонального УЛМГ		Богдан ВАСЬКОВ
Представник Овруцької міської ради		Володимир БАШИНСЬКИЙ
Голова Словечанської сільської ради		Володимир ТРИКИША
Голова Гладковицької сільської ради		Микола БУХОВЕЦЬ
Провідний інженер-лісопатолог ДСЛП «Київлісозахист»		Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ
Інженер-лісопатолог I категорії ДСЛП «Київлісозахист»		Юрій ТИМЧЕНКО
Начальник відділу лісового господарства ЖОКАП «Житомироблагроліс»		Сергій ГРИЦЕНКО
Головний лісничий ДП «Словечанський лісгосп АПК»		Михайло ЛІНКЕВИЧ
Лісничий Бігунського лісництва		Михайло АНДРОСОВИЧ
Лісничий Словечанського лісництва		Сергій ОЛЕХНОВИЧ
Лісничий Овруцького лісництва		Олександр ОЛЕХНОВИЧ
Помічник лісничого Гладковицького лісництва		Сергій КУНИЧИК
Лісничий Рокитнянського лісництва		Андрій ВИШНЕВСЬКИЙ